

"Herkes gibi fıtratımdaki fitrî aşk-ı bekà, birden zevâle karşı isyan edip galeyana geldi." Buradaki "isyan" kelimesini nasıl anlamalıyız?

"Herkes gibi fıtratımdaki fitrî aşk-ı bekà, birden zevâle karşı isyan edip galeyana geldi. Ve muhabbet ve takdirle pek çok alâkadar olduğum ehl-i kemâlât ve meşahir-i enbiya ve evliya ve asfiyanın sönmelerine ve mahvolmalarına karşı mahiyetimdeki rikkat-i cinsiye ve şefkat-i nev'îye dahi kabre karşı tuğyan edip feveran etti."(1)

Sonsuzluk aşkı ile yok olma durumu tab'an (yaratılıştan / doğuştan), yani karakter açısından birbirine zıt iki durumdur. İki zıddın bir arada olması ise, yaratılış bakımından mümkün değildir. Yani bu hâli Allah kaide olarak belirlemiş. Âdetullah açısından sıcakla soğuk aynı anda bir arada nasıl olamıyor ise, beka aşkı ile zevalin de bir arada olması mümkün olamıyor.

Dolayısı ile beka aşkı ile donatılan insan doğasının zevale karşı isyan ve galeyan etmesi gayet normal bir durumdur. İnsan, çocuğu öldüğünde nasıl isyan ediyor gözyaşı döküyor ise, aynı fıtratın zevale isyan ile tepki göstermesi, galeyana gelmesi tabi bir durumdur.

Ayrıca insanın fıtratı **iman, marifet** ve **ibadete** nasıl uyumlu ise *isyan, inkâr* ve *galeyana* da müsait olarak yaratılmıştır.

Kâinattaki bütün güzellik ve mükemmellikler, Allah'ın sonsuz cemal ve kemalinden nebaen eden rutubetler, sızıntılar gibidir. Şayet ikisi arasındaki intisabı küfür ile kesersek, o zaman kâinatta tezahür eden cemal ve kemaller fani olmaları ciheti ile adileşip çirkinleşirler.

Çünkü insan, meftun ve müptela olduğu cemal ve kemalin sonsuz yokluk kuyusunda kaybolmasını istemez. Şayet o cemal ve kemaller yokluk ve hiçlik çukurunda kayboluyor ise, ayının ulaşamadığı üzüme koruk demesi gibi kâfir de o cemal ve kemali inkâr eder. Oradaki o cüzi cemal de kaybolup gitmiş olur, hatta kalbi o cemalin arkasından çok acı çeker.

(1) bk. [Sualar, İkinci Şua, Birinci Makam.](#)